ERF ERFRECHT UPDATES

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 16, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1632 24-11-2023
Aan tweede echtgenote in privé toekomende uitkering uit levensverzekering die is gebruikt ter aflossing van een hypotheek op een tot de huwelijksgemeenschap behorende woning, behoort niet tot erflaters nalatenschap en vergroot de vorderingen van de kinderen niet.

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1531 10-11-2023
De Hoge Raad verduidelijkt waar bij de uitleg van testamenten rekening mee mag/moet worden gehouden.

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1508 03-11-2023
Hoever gaat de onderzoeksplicht van de belastinginspecteur bij het opleggen van een aanslag erfbelasting?

Hof

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:9534 13-11-2023
Het hof bekrachtigt het vonnis waarbij de rechtbank een onafhankelijke vereffenaar heeft benoemd en heeft geconstateerd dat het oordeel van de kantonrechter in een andere procedure in dezelfde nalatenschap gezag van gewijsde heeft.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:9425 07-11-2023
Het hof schorst de uitvoerbaarheid bij voorraad niet van het vonnis in eerste aanleg waarbij appellante is veroordeeld tot terugbetaling van een nietige schenking.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2666 07-11-2023
Zoon die nimmer rente betaalde over door moeder verstrekte lening, is deze alsnog verschuldigd en de vordering daartoe is niet verjaard.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:9414 07-11-2023
Anders dan de voorzieningenrechter in eerste aanleg beveelt het hof de opheffing van een door legatarissen ten laste van de langstlevende gelegd beslag op een onverdeeld aandeel in een tot de nalatenschap behorende woning.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2605 31-10-2023
Ook het hof gaat uit van toedeling aan huurder/mede-erfgenaam tegen waarde in verhuurde staat, maar wel met toepassing van een meerwaardeclausule.

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:3542 26-10-2023
Vereffenaar is niet-ontvankelijk in beroep tegen beschikkingen van de kantonrechter o.m. om niet afzonderlijk te beslissen op verzoek ex artikel 4:206 lid 3 BW, om de vaststelling van het vereffenaarsloon onderdeel te maken van de verzetprocedure en in een verzoek tot schorsing van de uitvoerbaar bij voorraad verklaarde beschikking op verzet.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2716 24-10-2023
In hoger beroep oordeelt hof dat uitvaartondernemer heeft voldaan aan voorwaarden van artikel 6:230l BW en veroordeelt de opdrachtgever de uitvaartfactuur te voldoen.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2709 17-10-2023
Beroep langstlevende echtgenote op huurvoortzetting afgewezen.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2327 10-10-2023
Novitaris-arrest is niet van toepassing op de donorkinderen als mogelijke schuldeisers van de nalatenschap, notaris hoefde met hun belangen geen rekening te houden.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2288 03-10-2023
Notaris handelde verwijtbaar door onvoldoende onderzoek te doen of de in de oorspronkelijke verklaring van erfrecht opgenomen stichting wel de juiste (erfgenaam) was.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:7830 19-09-2023
Na het overlijden van een erflater wiens vermogen onder bewind was gesteld, kan geen beroep meer gedaan worden op artikel 1:362 BW.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:94 17-01-2023
Beroep op huurvoortzetting afgewezen wegens ontbreken gemeenschappelijke huishouding.

Rechtbank

Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:4746 22-11-2023
Hoewel absolute zekerheid hierover ontbreekt, neemt de rechtbank aan dat erflater een bedrag heeft geschonken en betrekt zij dit bedrag in de berekening van de legitieme portie.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:10908 17-11-2023
Mede om de door erflaatster verkochte woning te kunnen leveren benoemt de rechtbank een vereffenaar in een nalatenschap met vooralsnog onbekende erfgenamen.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:10617 15-11-2023
In een tussenvonnis is geconstateerd dat de executeur en een derde schadeplichtig zijn aan de nalatenschap. Het door de vereffenaar gevorderde voorschot daarop wordt afgewezen, waarna de zaak naar de schadestaatprocedure wordt verwezen.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:6129 09-11-2023
Voorzieningenrechter acht het niet aannemelijk dat de gevorderde wijze van tegeldemaking van het nalatenschapsperceel plaats zal kunnen vinden vóór de aangezegde executieveiling en wijst de door de ene erfgenaam van de andere erfgenaam gevorderde ontruiming van het perceel en medewerking verkoop af.

Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2023:6998 08-11-2023
In een zaak met veel interessante erfrechtelijke aspecten oordeelt de rechtbank o.m. dat de 'life partner' van erflater ondanks het einde van hun relatie recht heeft op het aan haar toegekende legaat.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:10907 07-11-2023
Gezamenlijk vereffening lukt niet en dus benoemt de rechtbank op verzoek van erfgenaam een vereffenaar.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:7710 07-11-2023
Hoewel de wet dit niet bepaalt, wordt de langstlevende die inzicht heeft in de bezittingen en schulden op tijdstip overlijden, veroordeeld een boedelbeschrijving op te maken en stukken te verschaffen.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:6134 03-11-2023
In afwijking van het daaromtrent in het testament bepaalde kent de kantonrechter aan

de na het ontslag van de testamentaire executeurs benoemde professionele executeur een loon toe conform de Recofa-richtlijn.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:10906 02-11-2023
Omdat niet alle erfgenamen bekend zijn en de vaste lasten met betrekking tot de nalatenschapswoning doorlopen, benoemt de rechtbank zonder de andere erven te horen op verzoek van twee van hen een vereffenaar.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:5647 01-11-2023
Na verval erfgenaamschap kan een eventueel verjaarde vordering van erflater op de oud-erfgename niet worden toegerekend aan haar erfdeel.

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2023:5173 01-11-2023
De rechtbank wijst de vordering van het ene (onterfde) kind/legitimaris jegens het andere kind/executeur/enig erfgenaam tot verschaffen van stukken toe.

Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:6340 31-10-2023
Moet een uitzondering worden gemaakt op de zesmaandstermijn van artikel 7:268 BW?

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:15894 26-10-2023
Langstlevende die de negatieve nalatenschap van haar echtgenoot beneficiair heeft aanvaard, heeft geen belang bij beroep tegen het besluit van de Svb tot terugvordering van erflater.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:5777 18-10-2023
Omdat overleden echtgenoot als gemachtigde ten onrechte bedragen naar eigen rekening overboekte, is de langstlevende ongerechtvaardigd verrijkt.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:5380 12-10-2023
Meerderjarigenbewindvoerder handelt onzorgvuldig door zonder grond en/of rechterlijke toestemming akkoord te gaan met rentevergoeding over renteloze vorderingen op rechthebbende.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:5783 11-10-2023
Omdat de vordering op erflater is verjaard, is ook diens ex-partner niet ongerechtvaardigd verrijkt.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:8999 30-08-2023

De rechtbank stelt de omvang van nog openstaande en door erflaatster aan dochter verstrekte leningen vast. Tevens was de studiebijdrage de voldoening van een niet aan inbreng onderworpen natuurlijke verbintenis.

Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:4483 28-07-2023
Op verzoek van de door de rechtbank benoemde vereffenaar kent de kantonrechter wél een voorschot toe, zij het dat dit voor wat betreft de door de notarisklerk uitgevoerde werkzaamheden lager is dan verzocht.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:3559 19-04-2023
Nu er na afwikkeling van de nalatenschap enkel nog een positief saldo resteert, is er geen reden de verdeling daarvan nog langer uit te stellen.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:3629 05-04-2023
Legitimaris verkrijgt als verwachter meer dan zijn legitieme, zodat een aanvullend beroep op de legitieme portie niet aan de orde is.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:11084 08-03-2023
Onder oplegging van een dwangsom wordt de executeur veroordeeld inlichtingen te verschaffen aan de onterfde legitimaris.

Antillen

Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2023:288 13-11-2023
Ongehuwde partner krijgt in Caribische zaak verzorgingsvruchtgebruik op woning.

Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2023:278 03-11-2023
Het gerecht wijst de verzochte machtiging tegeldemaking gemeenschappelijk nalatenschapsgoed af.

Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2023:269 21-07-2023
Omdat nabij liggend perceel/nalatenschap onbeheerd is, benoemt het gerecht op verzoek van buurvrouw een vereffenaar.

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2023:281 29-03-2023
Zonder verklaring van erfrecht is niet duidelijk of alle deelgenoten in de procedure zijn betrokken zodat de gevorderde vaststelling verdeling nalatenschap wordt afgewezen.

RECHTSPRAAK

Anders dan de voorzieningenrechter in eerste aanleg beveelt het hof de opheffing van een door legatarissen ten laste van de langstlevende gelegd beslag op een onverdeeld aandeel in een tot de nalatenschap behorende woning.

Voor de feiten in deze appèlprocedure raadplege men de uitspraak in eerste aanleg (ERF 2023-0087, ECLI:NL:RBMNE:2023:408) waarin – kort en goed – de voorzieningenrechter de vordering van de tweede echtgenote van erflater tot opheffing van het door erflaters kinderen uit diens eerste huwelijk/legatarissen onder haar gelegde beslag afwijst. Reden is dat de belangen van de kinderen/legatarissen vooralsnog zwaarder wogen dan het belang van de executeurs/de tweede echtgenote bij opheffing van het beslag. In het appèl-kort geding beslist het hof dat het beslag wordt opgeheven en wordt de kinderen/legatarissen verboden om opnieuw beslag te leggen voor de vorderingen uit de nalatenschap. Nadat het hof doel en strekking van te leggen beslag in het algemeen heeft uiteengezet, stelt het hof dat conservatoir beslag voor niet-opeisbare vorderingen (van de kinderen/legatarissen) niet onmogelijk is. Het hof vervolgt met de overweging dat de tweede echtgenote/executeurs hun belang bij opheffing hebben onderbouwd met de stelling dat het beslag inbreuk maakt op de wens van erflater om de tweede echtgenote een ongestoord voortleven te verschaffen. De kinderen/legatarissen hebben daartegenover gesteld dat bij opheffing van het beslag het verhaal van hun legitimaire vorderingen illusoir wordt. Zij hebben in dat verband aangevoerd dat het testament zo uitgelegd lijkt te moeten worden dat hun legaten alleen een schuld vormen van de tweede echtgenote. Doordat de tweede echtgenote beneficiair heeft aanvaard, kunnen de kinderen/legatarissen zich in geval van een tekortschietend erfdeel van de tweede echtgenote niet verhalen op haar eigen vermogen. Dat dit erfdeel te kort zal schieten om de legitimaire legaten te voldoen, staat vast omdat zij voor maar 1% erfgenaam is, terwijl de aanspraken op grond van de legaten c.s. 2/10e van de nalatenschap bedragen. Ook wordt betoogd dat de tweede echtgenote door in die wetenschap beneficiair te aanvaarden, misbruik van die bevoegdheid maakt. Verdedigd wordt dat de tweede echtgenote daarmee niet zou voldoen aan de haar in het testament opgelegde last om de legitimaire legaten uit haar erfdeel te voldoen. Dat levert – zo de kinderen/legatarissen – grond op om op de voet van artikel 4:131 BW het erfdeel van de tweede echtgenote vervallen te laten verklaren.

Het hof ziet zonder nadere toelichting niet in dat door de beneficiaire aanvaarding van de nalatenschap sprake is van het niet voldoen aan een testamentaire last. Artikel 4:130 lid 1 BW bepaalt immers dat een testamentaire last een verplichting betreft die niet bestaat in de uitvoering van een legaat. Aan de tweede echtgenote is een dergelijke last niet opgelegd| haar verplichting is juist het uitvoeren van een legaat. Vooralsnog lijkt derhalve geen grond te bestaan voor het in de bodemprocedure vervallen laten verklaren van het erfdeel van de tweede echtgenote. Dat betekent dat er bij de belangenafweging van uit gegaan dient te worden dat het conservatoire beslag is gelegd voor een niet-opeisbare vordering, die naar redelijke verwachting voorlopig ook niet opeisbaar zal worden| de tweede echtgenote is pas 61 jaar oud. Het hof overweegt dat het testament aan de tweede echtgenote geen beperkingen oplegt in de uitoefening van haar aanspraken als erfgenaam en legataris en dat is beoogd haar de vrije beschikking te geven over haar verkrijgingen/erfdeel. Conservatoire beslaglegging ten laste van haar aanspraken om niet-opeisbare testamentaire aanspraken te verzekeren, verdraagt zich daar in beginsel niet mee. Dat zou anders kunnen zijn indien de tweede echtgenote van haar vrijheid misbruik zou maken met het oogmerk om de testamentaire belangen van de kinderen/legatarissen te schaden. Het hof ziet niet dat sprake is van een dergelijk misbruik door de beneficiaire aanvaarding. Ook is onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat verhaal van de legitimaire legaten op de tweede echtgenote uit haar aandeel in de nalatenschap inderdaad illusoir zal zijn bij opheffing van het beslag.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 07-11-2023
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:9414
Zaaknummer: 200.324.292/01
Rechters: O.E. Mulder, W.P.M. ter Berg en K.M. Makkinga
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vereffenaar is niet-ontvankelijk in beroep tegen beschikkingen van de kantonrechter o.m. om niet afzonderlijk te beslissen op verzoek ex artikel 4:206 lid 3 BW, om de vaststelling van het vereffenaarsloon onderdeel te maken van de verzetprocedure en in een verzoek tot schorsing van de uitvoerbaar bij voorraad verklaarde beschikking op verzet.

Het hof verwijst allereerst naar een brief (beschikking) van 17 mei 2023 van de kantonrechter van de rechtbank Oost-Brabant, die door de vereffenaar wordt aangemerkt als een afwijzende beschikking. Kort gezegd heeft de kantonrechter daarin volgens de vereffenaar besloten om niet over te gaan tot het behandelen van een afzonderlijk verzoek van de vereffenaar tot vaststelling van diens loon, maar om die vaststelling onderdeel te maken van de beoordeling van het verzet tegen de uitdelingslijst. Ook verwijst het hof naar de beschikking van 25 augustus 2023 van de kantonrechter van de rechtbank Oost-Brabant, waarin de kantonrechter het verzet van de erfgenamen tegen de uitdelingslijst gegrond verklaart en vervolgens de uitdelingslijst, inclusief het loon van de vereffenaar, heeft vastgesteld. In de eerste kwestie wordt de vereffenaar niet-ontvankelijk verklaard omdat het beroep te laat is ingesteld. Anders dan de vereffenaar ziet het hof niet de brief van 17 mei 2023 maar een eerder schrijven van de kantonrechter (februari 2023) als de eindbeschikking waartegen beroep ingesteld had kunnen worden. Bovendien geldt in het geval dat de brief van 17 mei 2023 is aan te merken als de eerste (afwijzende) tussenbeschikking (inhoudende het nog niet beslissen over het loon (voorschot) van de vereffenaar) dat daartegen geen tussentijds hoger beroep mogelijk is zónder toestemming van de kantonrechter. Van die toestemming is het hof niet gebleken.

In de tweede kwestie meent het hof dat van een beschikking op het verzet tegen een uitdelingslijst (ex art. 4:218 lid 3 BW) geen hoger beroep open staat, maar enkel beroep in cassatie (art. 4:218 lid 5 BW juncto art. 187 lid 1 Fw en ECLI:NL:HR:2018:2392), in te dienen binnen acht dagen. De vereffenaar heeft geen cassatieberoep aangetekend tegen de beschikking van 25 augustus 2023 en van de erfgenamen is het de vereffenaar noch het hof bekend of zij beroep in cassatie hebben ingesteld. Anders dan de vereffenaar is het hof van oordeel dat de systematiek van de wet en het gesloten systeem van rechtsmiddelen niet

toelaat dat uit de beslissing op het verzet, het deel over het loon van de vereffenaar wordt getild en dat op dat (uitgetilde) deel (de mogelijkheid van hoger beroep en) de langere beroepstermijn van drie maanden van toepassing wordt verklaard. Een (mogelijk nu al onherroepelijke) beslissing op verzet kan niet uit elkaar getrokken worden (ECLI:NL:HR:2023:145, ERF 2023-0088), dit nog los van het feit dat de kantonrechter op bezwaren van de erfgenamen in zijn beslissing op verzet een definitief loonbedrag heeft vastgesteld voor de gehele periode van de vereffening in plaats van een voorschot als bedoeld in artikel 4:206 BW voor de laatste jaren, zoals de vereffenaar wenste. Het hof overweegt ten overvloede dat indien de beslissing op het totale loon wél uit de beslissing op verzet zou kunnen worden gehaald (of het deel betreffende de laatste jaren) én de vereffenaar daarvan in hoger beroep zou kunnen komen, dan nog de conclusie zou zijn dat de vereffenaar geen belang heeft bij zijn hoger beroep, omdat een beslissing van het hof over het vereffenaarsloon de kantonrechter niet bindt in de verzetprocedure. Met andere woorden, ook de vaststelling van (een voorschot op) het vereffenaarsloon door het hof is niet rechtens onaantastbaar in een (latere) verzetprocedure. Hetzelfde geldt – anders dan door de vereffenaar aangenomen – ook voor eerder door de kantonrechter vastgestelde voorschotten op grond van artikel 4:206 BW. De vereffenaar is derhalve ook niet-ontvankelijk in het als voorlopige voorziening/incident opgeworpen verzoek tot schorsing van de uitvoerbaar bij voorraad verklaring van de beschikking van 25 augustus 2023, nu het hof in het kader van rechtsmiddelen tegen de beslissing op verzet geen taak heeft. Dit oordeel wordt niet anders indien het hof de brief van 31 augustus 2023 beschouwt als een beroep tegen de beschikking van 25 augustus 2023 (met nog nader aan te vullen gronden, voor zover al mogelijk).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak: 26-10-2023
ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:3542
Zaaknummer: 200.331.075_01 en 200.331.696_01
Rechters: R.R.M. de Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en T. van der Valk
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ook het hof gaat uit van toedeling aan huurder/mede-erfgenaam tegen waarde in verhuurde staat, maar wel met toepassing van een meerwaardeclausule.

Partijen zijn de kinderen van de in 2014 overleden erflaatster X, en zijn ieder voor een gelijk (1/4) aandeel erfgenaam in haar nalatenschap. Tot de nalatenschap behoort een zogeheten langhuisboerderij, gesplitst in een aantal woningen. Gedaagde Y bewoont met zijn gezin een van die woningen en gebruikt de nabij gelegen werkplaats bedrijfsmatig. De overige woningen zijn verhuurd aan derden. In 2021 hebben de door de rechtbank benoemde deskundigen een taxatierapport opgemaakt waarin zij aan het geheel bij de actuele huur een marktwaarde toekennen van € 615.000, en bij een marktconforme huur een marktwaarde van € 730.000. In juni 2021 is het aandeel van Z in de langhuisboerderij c.a. toegedeeld aan Y onder de verplichting om wegens overbedeling de (over)waarde van het aandeel van Z te vergoeden, uitgaande van een waarde van € 615.000. In januari 2022 heeft de rechtbank Noord-Holland Z onder dwangsom gelast mee te werken aan de verdeling. Z stelt dat er in dit geval feiten en omstandigheden zijn die maken dat een waarde in verhuurde staat strijd oplevert met de redelijkheid en billijkheid die de deelgenoten jegens elkaar in acht hebben te nemen. Kern van het betoog van Z is dat partijen met elkaar zijn overeengekomen dat als waarde van de langhuisboerderij c.a. tussen hen gold de waarde leeg en vrij van huur, waarmee Y het eens was. Y betwist dat overeenstemming was bereikt over een taxatie in onverhuurde staat. Voor het hof is de feitelijke situatie, nl. dat al jaren sprake is van verhuur en dat de huurders huurbescherming genieten, uitgangspunt bij de beantwoording van de vraag voor welke waarde de langhuisboerderij c.a. in de verdeling dient te worden betrokken. Onder die omstandigheden is er voor het hof geen aanleiding uit te gaan van hogere huren dan die daadwerkelijk worden ontvangen en dus ook niet van een andere waarde dan die de rechtbank in aanmerking heeft genomen. Evenmin ziet het hof aanleiding om op grond van de redelijkheid en billijkheid uit te gaan van een andere, hogere waarde dan die door de deskundigen aan het geheel in verhuurde staat is gegeven. Z heeft onvoldoende gesteld om het beroep op de redelijkheid en billijkheid die de deelgenoten in acht hebben te nemen te doen slagen. Wel ziet het hof reden om een meerwaardeclausule op te nemen. Met de toedeling tegen de waarde in verhuurde staat profiteert Y (nogmaals) van het voordeel dat hij al geniet,

omdat hij als huurder voor een relatief gering bedrag een deel van de onroerende zaken kan gebruiken. Bovendien kan een verhoging van de huur van de aan derden verhuurde onroerende zaken van grote invloed zijn op de waarde.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 31-10-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2605
Zaaknummer: 200.297.040/01
Rechters: A.R. Sturhoofd, H.A. van den Berg en R.M. Troost
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat overleden echtgenoot als gemachtigde ten onrechte bedragen naar eigen rekening overboekte, is de langstlevende ongerechtvaardigd verrijkt.

In deze zaak oordeelt de rechtbank dat A ongerechtvaardigd is verrijkt doordat zijn inmiddels overleden echtgenote B als gevolmachtigde geld van de bankrekeningen van haar zus naar hun gezamenlijke en privérekeningen heeft overgeboekt. Omdat A en B zonder huwelijkse voorwaarden waren gehuwd, zijn de overgeboekte bedragen mede onderdeel gaan uitmaken van het vermogen van A. Volgens de rechtbank is irrelevant of A kennis had van de overboekingen.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 18-10-2023
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:5777
Zaaknummer: C/05/416452 / HA ZA 23-107
Rechters: E. Schippers
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de vordering op erflater is verjaard, is ook diens ex-partner niet ongerechtvaardigd verrijkt.

X, executeur in de nalatenschap van B, heeft met een beroep op verjaring een vordering van aannemer Z op B afgeweerd. Vervolgens wendt de aannemer zich met zijn vordering tot C, met wie B tot 2014 een relatie heeft gehad. Reden daarvoor is dat Z de betreffende verbouwing in de periode 2017/2018 in opdracht van B aan een woning van C heeft uitgevoerd. De rechtbank komt tot het oordeel dat niet is gebleken dat Z aannemer B of diens nalatenschap (tijdig) heeft aangesproken tot betaling. Uitgaand van het gegeven dat er inmiddels meer dan vijf jaren zijn verstreken, betekent dit dat de (restant)vordering op B is verjaard. Dit geldt zowel als moet worden uitgegaan van de door C bepleite verjaringstermijn van twee jaar op grond van het consumentenkooprecht (ex art. 7:5 lid 6 jo. art. 7:28 BW) alsook als de verjaringstermijnen uit het algemene vermogensrecht van toepassing zouden zijn. Hoewel Z terecht heeft aangevoerd dat de vordering uit ongerechtvaardigde verrijking ex artikel 6:212 BW een zelfstandig karakter heeft en dat het hem daarom in beginsel vrij staat om op deze rechtsgrond een vordering jegens C in te stellen, neemt dit niet weg dat onder de hiervoor beschreven omstandigheid dat zijn eventuele vordering op B c.q. diens nalatenschap is verjaard een omstandigheid is die de rechtbank in haar beoordeling zou moeten betrekken. Ongeacht de vraag of een eventuele vordering op grond van ongerechtvaardigde verrijking van Z op C tijdig is gestuit, meent de rechtbank dat de omstandigheid dat de vordering uit hoofde van wanprestatie of nakoming jegens erflater is verjaard meebrengt dat er geen sprake is van ongerechtvaardigde verrijking van C. De vermogensverschuiving is niet ongerechtvaardigd.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 11-10-2023
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:5783
Zaaknummer: C/05/416136 / HZ ZA 23-71
Rechters: M.M.K.J. Steketee
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat nabij liggend perceel/nalatenschap onbeheerd is, benoemt het gerecht op verzoek van buurvrouw een vereffenaar.

In deze Caribische zaak wordt het op afdeling 4 van titel 7 BW-Curaçao gebaseerde verzoek van A afgewezen om haar te doen aanmerken als gebruiker in de zin van artikel 3:200a e.v. van het Burgerlijk Wetboek van een braakliggend perceel, alsmede om dat perceel aan haar in eigendom toe te kennen. Toegewezen wordt het verzoek van A om ex artikel 4:204 lid 1 onder a BW een vereffenaar te benoemen. Vaststaat dat sprake is van een onbeheerde nalatenschap en dat het perceel al lange tijd onbeheerd is gebleven. Nu de erfgenamen niet bekend zijn en de nalatenschap onbeheerd is gebleven, is A bevoegd om ex artikel 4:204 lid 1 onder a BW te verzoeken om benoeming van een vereffenaar. A is als omwonende van het perceel en gelet op de door haar gestelde overlast aan te merken als belanghebbende.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao
Datum uitspraak: 21-07-2023
ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2023:269
Zaaknummer: CUR20230111
Rechters: P.E. de Kort
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewindvoerder handelt onzorgvuldig door zonder grond en/of rechterlijke toestemming akkoord te gaan met rentevergoeding over renteloze vorderingen op rechthebbende.

In 2016 is het vermogen van X onder bewind gesteld. Sindsdien zijn diverse bewindvoerders benoemd. X was gehuwd met Y, die in 2008 is overleden. In dat kader kregen de drie kinderen een renteloze niet-opeisbare vordering op X. Als gevolg van het hertrouwen in 2015 van X met Z, zijn de vorderingen opeisbaar geworden en zijn de kinderen in 2016 een procedure gestart om deze op te eisen. Kort en goed zijn de kindsdelen uiteindelijk uitbetaald, tezamen met een bedrag aan rente. De kantonrechter heeft de bewindvoerder vragen gesteld over de afwikkeling van de nalatenschap en verantwoording van de uitbetaling. De kantonrechter is van oordeel dat de bewindvoerder is tekortgeschoten in de zorg van een goed bewindvoerder en aansprakelijk is voor de schade die X als gevolg daarvan heeft geleden. Uit het testament van Y volgt dat de vorderingen van de kinderen renteloos waren en dat daarover bij de het overlijden van Y door X en de kinderen géén afwijkende afspraken zijn gemaakt. Nu de bewindvoerder de kantonrechter nimmer om toestemming heeft gevraagd voor de gevolgde wijze van verdelen van de nalatenschap was er geen grond om in te stemmen met het berekenen van wettelijke rente over de vordering van de kinderen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 12-10-2023
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:5380
Zaaknummer: 9889041 UT VERZ 22-7672
Rechters: G. Konings
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris handelde verwijtbaar door onvoldoende onderzoek te doen of de in de oorspronkelijke verklaring van erfrecht opgenomen stichting wel de juiste (erfgenaam) was.

In de naar aanleiding van van het overlijden in 2018 van erflater in september 2018 afgegeven verklaring van erfrecht is abusievelijk een verkeerde stichting als mede-erfgenaam opgenomen. In december 2018 bericht de notaris die stichting dat de executeurs twijfelden aan diens erfgenaamschap. Er zou sprake zijn van verwarring van rechtspersonen. In 2019 is een nieuwe verklaring van erfrecht afgegeven waar de stichting niet meer als erfgenaam in staat. In 2022 heeft het Hof Den Bosch vastgesteld dat de stichting inderdaad geen erfgenaam was. De stichting verwijt de (oud-kandidaat-)notaris een onzorgvuldige redactie van het testament, het geen openheid geven over de totstandkoming daarvan, het afgeven van onzorgvuldige verklaringen, schending van de geheimhoudingsplicht en belangenverstrengeling. De enige klacht die het tuchthof toewijst, is die ter zake van de onzorgvuldig afgegeven verklaring van erfrecht: hoewel in het testament een stichting met adres in Amsterdam stond vermeld, was immers in de eerste verklaring van erfrecht een te Den Haag gevestigde stichting met een gelijke naam opgenomen. De notaris heeft aangevoerd dat zij ervan uitging dat het een adreswijziging betrof. Dit bleek niet het geval. De notaris had de signalen die er waren (verschillen in de vestigingsplaats Amsterdam en 's-Gravenhage) in het kader van de te betrachten zorgvuldigheid beter moeten bekijken en onderzoeken. Pas toen zij er door de executeurs op werd gewezen dat er iets niet klopte in de eerste verklaring van erfrecht, deed zij nader onderzoek.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 03-10-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2288
Zaaknummer: 200.321.142/01
Rechters: C.H.M. van Altena, H.T. van der Meer en J.L.G.M. Mertens
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beroep op huurvoortzetting afgewezen wegens ontbreken gemeenschappelijke huishouding.

In een zaak over de voortzetting van de huur na overlijden van de huurder (grootvader van appellant) gaat het hof mee in de stelling van appellant dat voor het bestaan van een gemeenschappelijke huishouding niet bepalend is dat kosten letterlijk worden gedeeld, en dat deze niet 'tot op de cent nauwkeurig' hoeven te worden verdeeld. Wederkerigheid van samenwonen kan immers met zich brengen dat naar vermogen wordt bijgedragen aan de kosten van de huishouding en aan elkaar hulp en ondersteuning wordt geboden. Het hof heeft echter, net als de kantonrechter, geen beeld kunnen krijgen van de onderlinge kostenverdeling, en dus is financiële verwevenheid onvoldoende aangetoond. Voor zover appellant stelt dat pinopnames van contant geld voldoende zijn om aan te tonen dat hij daarvan boodschappen voor de gemeenschappelijke huishouding deed, zijn geen verklaringen overgelegd die deze stelling onderbouwen. Ook is niet duidelijk of hij andere vaste lasten betaalde en/of welke kosten door de grootvader werden betaald. Voor zover appellant betoogt dat de grootvader heeft kunnen meeprofiteren van het door hem gefinancierde omvangrijke onderhoud in het gehuurde, heeft de verhuurder voldoende gemotiveerd betwist dat appellant daarvoor de financiële armslag had.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 17-01-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:94
Zaaknummer: 200.298.083/01
Rechters: J.C. Toorman, D.J. van der Kwaak en B.J.P.G. Roozendaal
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de door de rechtbank benoemde vereffenaar kent de kantonrechter wél een voorschot toe, zij het dat dit voor wat betreft de door de notarisklerk uitgevoerde werkzaamheden lager is dan verzocht.

De rechtbank heeft twee vereffenaars benoemd: een kandidaat-notaris en een notarisklerk. Het verzochte voorschot wordt toegewezen, zij het voor een lager bedrag. De kantonrechter overweegt dat, hoewel de wettelijke regeling ervan uit gaat dat het loon van de vereffenaar pas kan worden betaald na het verbindend worden van de uitdelingslijst, een voorschot op het loon wel toegekend kan worden. Daarvoor is vereist dat de vereffening van de nalatenschap bewerkelijk en complex is, veel tijd vraagt en lang duurt en waarbij zonder toekenning van een voorschot geen goede vereffening mogelijk is. Daarvan is in casu sprake, aangezien er meer dan tweehonderd erfgenamen zijn van wie een groot aantal in het buitenland woont. In casu is niet (vooraf) aan het inzetten van medewerkers over hun honorering met de kantonrechter overlegd. Als verzocht wordt voor de vereffenaar kandidaat-notaris en oud-notaris een ervaringsfactor van 1,6 vastgesteld en voor een administratief medewerkster met 13 ervaringsjaren factor 0,6. Dat geldt niet voor de verzochte factor 1,6 voor de werkzaamheden van de notarisklerk. Uit de feiten leidt de kantonrechter af dat haar functie, gestelde ervaring én de uitgevoerde werkzaamheden, niet de verzochte factor van 1,6 rechtvaardigen. Gezien haar functie is immers het Recofa-beloningssysteem van artikel 6.4 sub d op haar van toepassing. Factor 0,6 zou normaliter voor haar gelden. Gezien echter de omvang van de nalatenschap en het ingewikkelde erfgenamenonderzoek, acht de kantonrechter in casu een factor 0,8 (x het basisuurtarief) gerechtvaardigd.

Instantie: Rechtbank Limburg
Datum uitspraak: 28-07-2023
ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:4483
Zaaknummer: 10492730 \ EZ VERZ 23-156
Rechters: A.H.M.J.F. Piëtte
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel de wet dit niet bepaalt, wordt de langstlevende die inzicht heeft in de bezittingen en schulden op tijdstip overlijden, veroordeeld een boedelbeschrijving op te maken en stukken te verschaffen.

Op het tijdstip van zijn overlijden in 2021 was A in tweede echt gehuwd met C, eerste echtgenote B is vooroverleden. A verbleef de laatste maanden van zijn leven in een verpleeghuis. In 2022 hebben kinderen van A aan C meegedeeld dat zij inzage willen en hebben zij om een boedelbeschrijving verzocht. Thans vorderen de kinderen/eisers in kort geding afgifte van stukken. Zij stellen dat, omdat de wettelijke verdeling van toepassing is, de informatie nodig is om de omvang van de erfdelen vast te stellen. Spoedeisend belang zou er zijn nu erflater in 2021 is overleden en er bij herhaling geen gevolg wordt gegeven aan verzoeken om de gewenste informatie te verkrijgen. C stelt dat niet de voorzieningenrechter, maar de kantonrechter bevoegd is. Uit artikel 254 Rv volgt echter dat de voorzieningenrechter bevoegd is in alle spoedeisende zaken en dus ook in kantonzaken. Er is geen sprake van absolute bevoegdheid van de kantonrechter. De keuze voor de voorzieningenrechter of kantonrechter ligt bij de eiser: de wet spreekt geen voorkeur uit en gedaagde kan geen verwijzing vragen. Spoedeisend belang is voldoende aanwezig o.m. omdat verder tijdverloop tot gevolg kan hebben dat het alleen maar moeilijker wordt om tot een duidelijke boedelbeschrijving te komen. Hoewel de wet niet bepaalt dat het de verantwoordelijkheid van de echtgenoot is om de boedelbeschrijving op te maken, geldt in dit geval dat C degene is die inzicht heeft in de bezittingen en schulden op het moment van overlijden van erflater. De voorzieningenrechter stelt vast dat C al enige duidelijkheid heeft gegeven, maar de informatie is verspreid verstrekt en zij heeft nog geen volledig en helder inzicht gegeven in alle bezittingen en schulden van de nalatenschap. C wordt veroordeeld om de boedelbeschrijving met onderliggende stukken te verstrekken.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Datum uitspraak: 07-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:7710
Zaaknummer: C/02/411810 / KG ZA 23-342 (E)

Rechters: M.M. van 't Nedereind
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst de vordering van het ene (onterfde) kind/legitimaris jegens het andere kind/executeur/enig erfgenaam tot verschaffen van stukken toe.

De rechtbank wijst de vordering ex artikel 4:78 BW van het ene (onterfde) kind/legitimaris jegens het andere kind/executeur/enig erfgenaam tot verschaffen van stukken toe. Volgens de rechtbank volgt uit artikel 4:78 BW dat de executeur gehouden is alle inlichtingen te verstrekken die een legitimaris nodig heeft om zijn legitieme portie te kunnen berekenen. Daartoe behoort ook een overzicht van de bezittingen en schulden. Gedaagde/executeur heeft aangevoerd dat hij al de rekening en verantwoording van de bewindvoerder heeft overgelegd en dat daaruit grotendeels een overzicht van de bezittingen en schulden van erflaatster volgt. Maar, zo de rechtbank, de executeur heeft echter niet aangegeven of de door de bewindvoerder gegeven rekening en verantwoording (in zijn ogen) klopt. De executeur heeft dan ook vooralsnog niet voldaan aan zijn plicht tot het verstrekken van een overzicht van de bezittingen en schulden. De executeur heeft verder aangevoerd dat een boedelbeschrijving nog niet definitief kan worden vastgesteld omdat hij druk doende is met het in kaart brengen van de schulden en het vermogen en dat hij daarvoor mede afhankelijk is van derden. Ook dat is geen reden om de vordering niet toe te wijzen. Uit artikel 4:78 BW blijkt niet dat een executeur alleen gegevens dient te verstrekken die definitief zijn/niet meer gewijzigd kunnen worden. Daar komt nog bij dat de executeur niet concreet heeft toegelicht wat hij precies heeft verricht, welke informatie hij nog zou moeten krijgen en op welke termijn dat zou moeten geschieden.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 01-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2023:5173
Zaaknummer: C/01/395291 / HA ZA 23-473
Rechters: E.J.C. Adang
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad verduidelijkt waar bij de uitleg van testamenten rekening mee mag/moet worden gehouden.

De Hoge Raad oordeelt over een klassieke uitlegcasus: erflater A heeft in 2006 zijn toenmalige echtgenote B tot enig erfgenaam benoemd en subsidiair zijn broer C. Na zijn scheiding van B is A hertrouwd met X en heeft hij kinderen gekregen. Na overlijden van A blijkt dat het testament nimmer is aangepast en vordert X een verklaring voor recht dat C geen rechten kan ontlenen aan het testament. De rechtbank wees deze vordering toe, het hof af. De Hoge Raad stelt dat bij de uitlegging van een uiterste wilsbeschikking dient te worden gelet op de verhoudingen die de uiterste wil kennelijk wenst te regelen, en op de omstandigheden waaronder de uiterste wil is gemaakt (art. 4:46 lid 1 BW). Bij het vaststellen van de omstandigheden waaronder de uiterste wil is gemaakt, kunnen feiten en omstandigheden van na het opmaken van de uiterste wil van belang zijn, omdat daaraan bewijs kan worden ontleend van een omstandigheid waaronder de uiterste wil is gemaakt. Ten tijde van het opmaken van de uiterste wil bij de erflater bestaande verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen zullen in aanmerking kunnen komen als omstandigheid waaronder de uiterste wil is gemaakt. Verwachtingen van de erflater over de toekomst kunnen ook van belang zijn bij het vaststellen van de verhoudingen die de erflater met de uiterste wil kennelijk wenst te regelen. Voor de vaststelling van de verhoudingen die de erflater met de uiterste wil kennelijk wenst te regelen, kan mede acht geslagen worden op verklaringen van getuigen omtrent hetgeen de erflater heeft beoogd. Doen zich na het opmaken van de uiterste wil feiten en omstandigheden voor waardoor de feitelijke verhoudingen niet langer aansluiten bij hetgeen de erflater kennelijk wenste te regelen, dan kan de uiterste wil zo worden uitgelegd dat de desbetreffende beschikking alleen gold voor de situatie die bestond voordat de bedoelde feiten en omstandigheden zich hadden voorgedaan. Voor een zodanige uitleg is niet vereist dat de erflater bij het opmaken van de uiterste wil op de bedoelde feiten en omstandigheden is vooruitgelopen. De omstandigheid dat de erflater in zijn testament niet is vooruitgelopen op de latere wijziging in zijn huwelijks- en gezinssituatie (zijn hertrouwen en de geboorte van kinderen) brengt volgens de Hoge Raad – anders dan het hof heeft geoordeeld – niet mee dat die wijziging bij de uitleg van het testament geen rol kan spelen. Indien de erflater bij het opmaken van de uiterste wil geen rekening heeft gehouden met de mogelijkheid van

hertrouwen en achterlaten van afstammelingen, dringt zich de vraag op of de erflater met de uiterste wil ook de door die omstandigheid gewijzigde verhoudingen kennelijk wilde regelen. Aan die vraag kon het hof niet voorbijgaan door slechts uit het testament af te leiden welke verhoudingen de erflater met de uiterste wil kennelijk wilde regelen en te constateren dat in het testament niet is verwoord dat de erfstelling van C niet geldt als de erflater hertrouwt en afstammelingen achterlaat.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 10-11-2023
ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1531
Zaaknummer: 22/02144
Rechters: M.V. Polak, T.H. Tanja-van den Broek, A.E.B. ter Heide, F.R. Salomons en G.C. Makkink
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Moet een uitzondering worden gemaakt op de zesmaandstermijn van artikel 7:268 BW?

Verhuurder/woningbouwstichting vordert bij voorlopige voorziening de ontruiming van de verhuurde woning. De kantonrechterstelt dat dit een maatregel is die diep ingrijpt in het gebruiksrecht en de daarmee verbonden huurbescherming. Bij de beoordeling van een dergelijke vordering dient grote terughoudendheid te worden betracht. In deze zaak gaat het er enkel nog om of voorshands kan worden geoordeeld dat een uitzondering op de termijn van zes maanden als bedoeld in artikel 7:268 BW dient te worden gemaakt. Gedaagde stelt dat sprake was van een samenlevingsverband met zijn vader waardoor hem het medehuurderschap toekomt en de huurovereenkomst op zijn naam dient te worden gezet. Hij woont sinds 1975 in het gehuurde en heeft als mantelzorger gedurende 29 jaar zijn vader, tot aan diens overlijden op 96-jarige leeftijd, verzorgd. Dat hij het overlijden van zijn vader niet aan verhuurder heeft meegedeeld, komt doordat hij niet de noodzaak daarvan besefte. Ondanks zijn betoog laat gedaagde ter mondelinge behandeling desgevraagd meermaals in het midden op welke wijze verhuurder zou weten dat zijn vader was overleden, waarom verhuurder binnen zes maanden tot actie jegens hem diende over te gaan terwijl hij zelf op de brieven van verhuurder niet reageerde. Ook heeft hij de overige omstandigheden – om een billijkheidsuitzondering op de dwingendrechtelijke termijn van artikel 7:268 BW te kunnen maken – onvoldoende concreet onderbouwd. Dat hij sinds 1975 in het gehuurde woont en zijn vader de afgelopen 29 jaar verzorgd heeft, zijn op zichzelf geen omstandigheden die de termijn van artikel 7:268 BW opzij kunnen zetten. In samenhang met de feiten en nu onweersproken vaststaat dat gedaagde zonder recht of titel in het gehuurde verblijft, stelt de kantonrechter dat niet kan worden geoordeeld dat de belangen van gedaagde hier zwaarder wegen dan die van verhuurder. Het gevorderde wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg
Datum uitspraak: 31-10-2023
ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:6340
Zaaknummer: 10719258 CV EXPL 23-4136
Rechters: P.H.M. Kuster

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Zonder verklaring van erfrecht is niet duidelijk of alle deelgenoten in de procedure zijn betrokken zodat de gevorderde vaststelling verdeling nalatenschap wordt afgewezen.

De gevorderde vaststelling van de verdeling van de nalatenschap wordt afgewezen. Het gerecht overweegt dat zonder een notariële verklaring van erfrecht ter beantwoording van de vraag of (zoals op straffe van nietigheid vereist ingevolge art. 3:195 BW) alle deelgerechtigden tot de nalatenschap van erflaatster in deze procedure zijn betrokken, niet kan worden overgegaan tot verdeling van die nalatenschap. Het gerecht acht het noodzakelijk dat eisers een dergelijke verklaring ten aanzien van de nalatenschap van erflaatster overleggen. Daarnaast acht het gerecht het noodzakelijk om meer inlichtingen te ontvangen dan de informatie die op dit moment uit het procesdossier blijkt. Het gerecht zet vervolgens uiteen welke gegevens verder vereist zijn.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba
Datum uitspraak: 29-03-2023
ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2023:281
Zaaknummer: AUA202002833
Rechters: T.A.M. Tijhuis
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoever gaat de onderzoeksplicht van de belastinginspecteur bij het opleggen van een aanslag erfbelasting?

Na het overlijden van moeder Y in 2013 is belanghebbende Z haar enig kind en erfgenaam. Moeder Y was voor 1/7e deel gerechtigd tot de nog niet verdeelde nalatenschap van oma X. In de nalatenschap gold een verlengde termijn voor de aanslag erfbelasting. In de door Z ingediende aangifte erfbelasting in de nalatenschap Y is het aandeel van Y in oma's nalatenschap niet vermeld. De inspecteur legt in verband daarmee een naheffingsaanslag op. In cassatie is van belang of sprake is van een nieuw feit dat navordering rechtvaardigt. Volgens de Hoge Raad is het hof terecht ervan uitgegaan dat de inspecteur bij het beoordelen van de aangifte erfbelasting ter zake van de nalatenschap van Y in beginsel kon volstaan met het raadplegen van het ter zake van haar overlijden aangelegde dossier. Het hof meende dat voor de inspecteur geen verplichting bestond tot het raadplegen van (digitale) dossiers die zijn aangelegd voor andere belastingplichtigen of andere belastingen, zoals dat ter zake van het overlijden van oma X. Anders dan Z betoogt, bestaat voor de heffing van erfbelasting in zoverre geen ruimere onderzoeksplicht dan voor de heffing van inkomstenbelasting. Opmerking verdient dat hier ook niet aan de orde is dat een wettelijke regeling meebrengt dat (een geheel van) rechtshandelingen, verricht door tot een specifiek afgebakende, beperkte groep van verwanten behorende belastingplichtigen, rechtstreeks van invloed kunnen zijn op de belastingplicht van tot die groep behorende en bij die rechtshandelingen betrokken verwanten, zodat de inspecteur die deze rechtshandelingen ten aanzien van een van hen heeft onderzocht, gehouden is de resultaten van dat onderzoek te doen opnemen in de (digitale) dossiers van die verwanten.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 03-11-2023
ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1508
Zaaknummer: 22/03636
Rechters: J. Wortel, P.A.G.M. Cools en A.E.H. van der Voort
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Zoon die nimmer rente betaalde over door moeder verstrekte lening, is deze alsnog verschuldigd en de vordering daartoe is niet verjaard.

Onderhavige zaak heeft (slechts) indirect een erfrechtelijk karakter. Moeder A en vader B waren met elkaar getrouwd op koude uitsluiting en hebben vijf kinderen achtergelaten: kind 1 (geïntimeerde, tevens incidenteel appellant), en de kinderen 2 tot en met 5. De in 1998 overleden vader had moeder en de vijf kinderen ieder voor een gelijk deel tot erfgenaam benoemd en een ouderlijke boedelverdeling gemaakt waarbij de nalatenschap is toegedeeld aan moeder A. De kinderen kregen een niet-opeisbare vordering op A van circa € 97.000. In 2004 heeft moeder onroerend verkocht en geleverd aan kind 1. De koopsom ad € 259.000 leende kind 1 van moeder, en in verband heeft kind 1 een recht van hypotheek gevestigd op de onroerende zaken. In de leenovereenkomst zijn partijen een rente van 4% overeengekomen. In 2009 is moeder overleden. In 2019 is een vereffenaar benoemd in moeders nalatenschap. Tussen de vijf kinderen is discussie ontstaan over de vraag in hoeverre kind 1 aflossingen heeft gedaan op de lening en of hij gehouden was en/of is tot betaling van rente over enig deel van het geleende bedrag. Kind 1 stelt dat moeder en hij na het aangaan van de leenovereenkomst (o.m. met betrekking tot de verschuldigde rente) andersluidende afspraken hebben gemaakt. Voor de uitleg van de overeenkomst zoals kind 1 die voorstaat, bestaan volgens het hof geen (taalkundige) aanknopingspunten. Nu evenmin is gebleken dat de moeder (anderszins) stilzwijgend afstand heeft gedaan van haar vorderingsrecht, komt het hof met de rechtbank tot de conclusie dat kind 1 uit hoofde van de overeenkomst tot geldlening 4% rente is verschuldigd aan de moeder/haar nalatenschap. Vervolgens oordeelt het hof over vraag of de rechtsvordering ter zake van die rente na vijf jaar is verjaard. In afwijking tot het oordeel van de rechtbank in eerste aanleg bedraagt de verjaringstermijn volgens het hof twintig jaar. Vast staat dat de vordering van moeder op kind 1 uit hoofde van de geldleningsovereenkomst met de verplichting tot betalen van rente is vastgelegd bij notariële akte waarbij tot zekerheid van terugbetaling een hypotheekrecht is gevestigd. Dat, zoals kind 1 betoogt, de notaris een standaardakte voor hypotheekvestiging heeft gebruikt en hij en moeder daar niet al te nauwkeurig naar hebben gekeken, leidt er niet toe dat niet kan worden uitgegaan van de dwingende bewijskracht van deze authentieke akte. Artikel 3:323 lid 3 BW noemt een verjaringstermijn van twintig jaar ten aanzien van de rechtsvordering tot nakoming

van een verbintenis tot zekerheid waarvan een hypotheekrecht strekt. Ook is niet gebleken dat de wetgever bij het ontwerp van dit artikel vooral zakelijke bancaire kredieten voor ogen had.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 07-11-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2666
Zaaknummer: 200.297.341/01
Rechters: R.M. Troost, H.A. van den Berg en M.C. Schenkeveld
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Novitaris-arrest is niet van toepassing op de donorkinderen als mogelijke schuldeisers van de nalatenschap, notaris hoefde met hun belangen geen rekening te houden.

Voor een uitgebreidere weergave van de feiten en de civielrechtelijke uitspraak zie ERF 2023-0218. Kort en goed komt het erop neer dat de notaris diverse notariële aktes heeft gepasseerd met betrekking tot een woonhuis. Nadien is klager benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap waartoe dat woonhuis behoort. Klager verwijt de notaris dat hij ten aanzien van zijn werkzaamheden met betrekking tot de door hem gepasseerde aktes niet dan wel onvoldoende heeft voldaan aan zijn onderzoeksplicht. Ook heeft de notaris niet dan wel onvoldoende voldaan aan zijn zorgplicht ten opzichte van derden, te weten een aantal donorkinderen die een maand voor de geplande overdracht in de landelijke media hadden aangekondigd een procedure tegen erflater te zullen beginnen. Wat betreft de claims van de donorkinderen stelt de notaris dat de criteria uit het *Novitaris*-arrest niet van toepassing zijn aangezien op het moment van de overdracht nog louter sprake was van speculaties in de pers. In eerste aanleg is geoordeeld dat de notaris voldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de bekende schuldeisers. Klager heeft niet betwist dat er een executoriale verkoop van het woonhuis dreigde en dat de twee bekende schuldeisers gebaat waren bij een onderhandse verkoop. De notaris heeft zijn zorgplicht tegenover deze derden dus niet geschonden. Verder was de kamer in eerste aanleg het met de notaris eens dat het *Novitaris* -arrest niet van toepassing is op de donorkinderen als mogelijke schuldeisers van de nalatenschap. Klager heeft geen enkele concrete onderbouwing gegeven van de gestelde claims. Ook was er ten tijde van het passeren van de aktes door de notaris door de donorkinderen geen conservatoir beslag op het woonhuis gelegd waaruit hun claim bleek. Er was dus op geen enkele manier sprake van een concrete claim door een concrete derde die voor de notaris kenbaar had moeten zijn. De notaris was dan ook niet gehouden te overleggen met partijen over en zo nodig nader onderzoek te doen naar de rechten van deze donorkinderen als mogelijke schuldeisers van de nalatenschap om te kunnen beoordelen of deze rechten mogelijk een beletsel vormden voor de beoogde rechtshandelingen. In zoverre is de klacht naar het oordeel van de kamer ongegrond. In appèl verenigt het hof zich met dit oordeel van de kamer en de gronden waarop dat berust.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 10-10-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2327
Zaaknummer: 200.321.362/01
Rechters: C.H.M. van Altena, H.T. van der Meer en J.L.G.M. Mertens
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beroep langstlevende echtgenote op huurvoortzetting afgewezen.

De na het overlijden van erflater door diens langstlevende echtgenote gevorderde huurvoortzetting wordt afgewezen. Verhuurder stelt en onderbouwt met getuigenverklaringen dat de langstlevende ten tijde van het overlijden niet haar hoofdverblijf had in het gehuurde. Daartegenover heeft de langstlevende onvoldoende ingebracht.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 17-10-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2709
Zaaknummer: 200.308.149/01
Rechters: J.C.W. Rang, J.E. van der Werff en R.J.Q. Klomp
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorzieningenrechter acht het niet aannemelijk dat de gevorderde wijze van tegeldemaking van het nalatenschapsperceel plaats zal kunnen vinden vóór de aangezegde executieveiling en wijst de door de ene erfgenaam van de andere erfgenaam gevorderde ontruiming van het perceel en medewerking verkoop af.

Eiseres en gedaagde 1 en 2 zijn broer en zussen en de erfgenamen in de nalatenschap van hun vader. De vereffening van die nalatenschap is nog niet voltooid, mede omdat partijen al diverse procedures hebben gevoerd, o.m. over (de verdeling van) een tot de nalatenschap behorend perceel grond met bijbehorende woning. Sinds 2018 verkeert gedaagde 1 in staat van faillissement, en een in november 2021 in een arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden opgenomen wijze van verkoop van het perceel is nimmer nagekomen. In juli 2023 heeft de bank de executieveiling daarvan aangekondigd. In onderhavige procedure vordert eiseres o.m. ontruiming van het perceel door gedaagde 1 zodat er een volledige taxatie kan plaatsvinden en er (renovatie) handelingen kunnen worden verricht om het perceel verkoopbaar te krijgen zodat het in de vrije verkoop een zo hoog mogelijke verkoopprijs zal opbrengen. Gedaagde 2 meent dat de enige route die nog kan leiden tot een verkoop van het perceel de door de bank aangezegde executieveiling is. Volgens gedaagde 1 moeten eiseres en gedaagde 2 hun medewerking verlenen aan de verkoop van het perceel aan projectontwikkelaars. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is niet aannemelijk dat de bank de executieveiling zal stopzetten of zal uitstellen. De vraag of de bank de executieveiling mag doorzetten ligt niet voor, maar zal in een eventueel executiegeschil moeten worden beoordeeld. Voor nu heeft te gelden dat alleen het betalen van de hoofdsom en de kosten de executie kan voorkomen. Het is niet aannemelijk geworden dat een van de partijen daartoe voor de aangezegde datum in staat zal zijn. De vraag die nu voorligt, is of het in haar stellingen naar voren gebrachte belang van eiseres ertoe moet leiden dat toch de door haar voorgestane (verkoop)route moet worden afgelegd, in weerwil van de belangen van de andere deelgenoten. Dat dit zo moet zijn, baseert eiseres op de stelling dat daarmee een hogere verkoopopbrengst zal worden gerealiseerd. Hieromtrent overweegt de voorzieningenrechter als volgt. De voorzieningenrechter verwacht dat er problemen kunnen ontstaan met de tijdige uitvoerbaarheid van die vordering. De nog resterende tijd is immers zodanig kort dat niet valt

in te zien dat voor de datum van de executieveiling al de door haar voorgestane handelingen (een opdracht aan de makelaar, een nieuwe taxatie, een ontruiming en eventuele renovatiehandelingen) kunnen plaatsvinden en tot het door haar beoogde resultaat kunnen leiden. Ook is allerminst aannemelijk geworden dat de verkoopplannen van eiseres tot een hogere verkoopopbrengst zouden leiden dan een executieveiling. Tot slot heeft te gelden dat de onmogelijkheid van partijen om alleen al te komen tot een juiste waardebepaling van het perceel zich oplost bij een openbare verkoop.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 09-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:6129
Zaaknummer: 425235
Rechters: G.F. van den Berg
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een zaak met veel interessante erfrechtelijke aspecten oordeelt de rechtbank o.m. dat de 'life partner' van erflater ondanks het einde van hun relatie recht heeft op het aan haar toegekende legaat.

De ongehuwde erflater A is in 2022 overleden. Hij laat achter zijn drie kinderen (gedaagden 1, 2 en 3) uit zijn huwelijk met B dat door het overlijden van B in 2004 is geëindigd. Na het overlijden van B heeft A enige tijd een relatie gehad met eiseres X, welke relatie enkele jaren voor A's overlijden is verbroken. In een in 2013 te Zwitserland handgeschreven opgesteld testament kent A aan zijn 'life partner' X o.m. een legaat toe van CHF 500.000. In 2021 deelt A per whatsapp aan X mee: '*Ik zal deze week mijn testament wijzigen. Ch 500.000 weg.*' In 2022 deelt gedaagde 1 aan X mee dat de kinderen de geldigheid van het Zwitserse testament betwisten en in een in 2022 afgegeven verklaring van erfrecht is vermeld dat A volgens het Centraal Testament Register (CTR) niet bij testament over zijn nalatenschap had beschikt. Het Internationaal Juridisch Instituut (IJI) heeft nadien in opdracht van X een rapport uitgebracht dat het testament van erflater in Nederland als rechtsgeldig is aan te merken en dat de rechtskeuze van erflater in het testament voor Nederlands recht naar Nederlands internationaal privaatrecht wordt erkend. X heeft vervolgens conservatoir beslag gelegd op de woning van erflater. In onderhavige procedure vordert X een verklaring voor recht dat haar uit de nalatenschap van erflater een bedrag van CHF 500.000 toekomt ten titel van legaat. De kinderen voeren als verweer aan dat X de geldigheid van het testament onvoldoende heeft onderbouwd, dat A niet feitelijk wilsbekwaam was ten tijde van het testeren, dat A wilde dat X de kinderen verzorgde en dat X deze als last te begrijpen wens niet is nagekomen, dat het testament is opgesteld onder onjuiste beweegredenen (te weten dat X voor de kinderen zou zorgen), dat het legaat zou moeten worden gewijzigd op grond van na A's gewijzigde omstandigheden (te weten dat duidelijk is geworden dat X niets meer te kinderen van doen wenst te hebben) en dat het legaat ex artikel 4:120 lid 5 BW moet worden verminderd. Omdat de kinderen hebben aangegeven zich te refereren aan het oordeel van de rechtbank omtrent de geldigheid van het testament, neemt de rechtbank op grond van het IJI-rapport de geldigheid van het Zwitserse testament tot uitgangspunt. De rechtbank overweegt verder dat de tekst van het legaat duidelijk is omdat A daarbij heeft bepaald dat het legaat is toegekend 'without any charges or conditions attached'. A heeft dus opgenomen dat aan het legaat geen

enkele voorwaarde is verbonden. Nu de tekst van de bepaling duidelijk is, is er geen ruimte om door middel van uitleg de zinsnede 'without any charges or conditions attached' weg te denken door naar de gehele bedoeling te kijken die A in zijn testament tot uiting heeft gebracht (zoals de kinderen hebben aangevoerd). Ook is volgens de rechtbank geen sprake van een onjuiste beweegreden. Weliswaar staat in het testament dat het de wens was van A dat X de zorg voor de kinderen op zich zou nemen, maar in het testament is niet vermeld dat dit de beweegreden is geweest voor het legaat. Hetzelfde geldt voor het feit dat X zijn levenspartner was. In het testament wordt zij wel zijn 'life partner' genoemd, maar er staat niet dat dit de beweegreden is voor het legaat aan haar. Uit het feit dat A haar als zodanig heeft aangeduid is niet op te maken dat hij haar het bedrag van CHF 500.000 alleen wilde nalaten als zij op het moment van zijn overlijden nog steeds zijn levenspartner was en niet als zij dat niet meer zou zijn. Het testament kan dan ook niet op deze grond worden vernietigd. Dit alles vindt bevestiging in het WhatsApp-bericht dat A verstuurde in een fase dat hij en X met elkaar in onmin leefden. Uit het bericht blijkt dat A zich realiseerde dat hetgeen hij in het testament had opgeschreven X aanspraak gaf op het legaat en dat wijziging van het testament noodzakelijk was om haar die aanspraak te ontnemen. Ook is geen sprake van gewijzigde omstandigheden als bedoeld in artikel 4:123 BW.

Tegenover dit alles staat dat de rechtbank X niet volgt in haar stelling dat de kinderen ondanks beneficiaire aanvaarding (verhaals)aansprakelijk zijn. Ingevolge artikel 4:184 BW is een erfgenaam weliswaar ook buiten het geval van zuivere aanvaarding in een aantal gevallen verplicht een schuld der nalatenschap ten laste van zijn overig vermogen te voldoen (o.m. als de erfgenaam de voldoening van de schuld verhindert en hem daarvan een verwijt kan worden gemaakt (lid 2 onder b) of indien de erfgenaam vereffenaar is en in de vervulling van zijn verplichtingen in ernstige mate tekortschiet en hem daarvan een verwijt kan worden gemaakt (lid 2 onder d). De kinderen hebben echter – zo de rechtbank – geen goederen van de nalatenschap achtergehouden. Zij hebben zich slechts kritisch opgesteld ten opzichte van het testament en het legaat van X. Dit zijn standpunten van de kinderen, die – hoewel zij deze achteraf gezien naar het oordeel van de rechtbank ten onrechte hebben ingenomen – niet leiden tot aansprakelijkheid van de kinderen. In die zin hebben de kinderen dan ook niet verwijtbaar gehandeld. De kinderen zijn niet alleen erfgenaam maar ook vereffenaar van de nalatenschap. Volgens X vervullen zij deze rol niet goed en handelen zij daarin onvoldoende voortvarend. De kinderen zijn echter jongvolwassenen die een (vanwege de toestand waarin A zich bevond in de periode voor zijn overlijden) complexe nalatenschap hebben aangetroffen. In die situatie valt hen geen verwijt te maken als bedoeld onder artikel 4:184 onder b en d BW. Ter zake van de vermindering van het legaat ziet de rechtbank in het gegeven dat de vereffening nog niet is afgerond, reden om de procedure aan te houden.

Instantie: Rechtbank Amsterdam
Datum uitspraak: 08-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2023:6998
Zaaknummer: 729870
Rechters: R.H.C. van Harmelen
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na het overlijden van een erflater wiens vermogen onder bewind was gesteld, kan geen beroep meer gedaan worden op artikel 1:362 BW.

Het vermogen van erflater was onder bewind gesteld. De kantonrechter heeft na het overlijden van erflater op grond van artikel 1:362 BW ambtshalve de schade vastgesteld die is geleden als gevolg van het slecht bewind van de (voormalig) bewindvoerder. In appèl stelt het hof dat geen beroep meer kan worden gedaan op artikel 1:362 BW nadat de rechthebbende is overleden. Zoals is vastgesteld door het LOVCK, is er indien de onder bewind gestelde is overleden, geen sprake meer van een rechtens te beschermen belang van de rechthebbende. De bevoegdheid van de rechthebbende gaat na diens overlijden niet van rechtswege over op diens erfgenamen onder algemene titel. Voor zover de erfgenamen menen dat zij door de handelwijze van de bewindvoerder in hun eigen vermogensrechtelijke belangen zijn geschaad en de bewindvoerder aansprakelijk is voor de door hen geleden schade, dienen zij de weg van de civielrechtelijke (dagvaardings)procedure te begaan.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 19-09-2023
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:7830
Zaaknummer: 200.321.398
Rechters: E. de Boer, P.B. Kamminga en M.H.H.A. Moes
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Langstlevende die de negatieve nalatenschap van haar echtgenoot beneficiair heeft aanvaard, heeft geen belang bij beroep tegen het besluit van de Svb tot terugvordering van erflater.

In 2020 vordert de Svb een bedrag terug van A. In 2022 overlijdt A en aanvaardt zijn echtgenote en enig erfgenaam B de nalatenschap beneficiair. B gaat in beroep tegen het terugvorderingsbesluit. De rechtbank overweegt dat nu B de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard, zij niet gehouden is de vordering van de Svb uit eigen vermogen te voldoen. Niet is gebleken dat de baten uit de nalatenschap hoger zijn dan de schulden, en dat de Svb (een deel van) de vordering op B zou kunnen verhalen. B heeft ter zitting desgevraagd verklaard dat er sprake is van meerdere schulden en dat er, met uitzondering van een horloge en een ring, geen sprake is van baten. Onder deze omstandigheden valt niet in te zien welk belang B heeft bij het voortzetten van deze procedure. B kan hierdoor namelijk niet in een gunstigere positie komen te verkeren. Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard.

Instantie: Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak: 26-10-2023
ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:15894
Zaaknummer: SGR 22/1211
Rechters: J.B. Wijnholt
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een tussenvonnis is geconstateerd dat de executeur en een derde schadeplichtig zijn aan de nalatenschap. Het door de vereffenaar gevorderde voorschot daarop wordt afgewezen, waarna de zaak naar de schadestaatprocedure wordt verwezen.

Bij tussenvonnis heeft de rechtbank voor recht verklaard dat gedaagde 1 [voormalig executeur] toerekenbaar tekort is geschoten bij de uitoefening van haar taak als executeur van de nalatenschap van X. Althans dat gedaagde 1 in de vervulling van haar verplichtingen als zodanig in ernstige mate tekort is geschoten en dat haar daarvan een verwijt kan worden gemaakt en dat zij aansprakelijk is voor de schade die de nalatenschap van X inclusief de gezamenlijke schuldeisers van de nalatenschap naar aanleiding daarvan heeft geleden. Ook is voor recht verklaard dat gedaagde 1 en gedaagde 2 [een derde] onrechtmatig hebben gehandeld jegens de nalatenschap van X inclusief de gezamenlijke schuldeisers van de nalatenschap en dat zij op basis daarvan aansprakelijk zijn voor de schade die de nalatenschap inclusief de gezamenlijke schuldeisers naar aanleiding daarvan heeft geleden. In onderhavige procedure verzoekt de vereffenaar primair de procedure alsnog te verwijzen naar een schadestaatprocedure, onder toewijzing van een voorschot. De rechtbank stelt vast dat zij – anders dan werd aangenomen in het tussenvonnis – de schade op dit moment niet kan vaststellen, en verwijst de zaak daarom alsnog naar de schadestaatprocedure. Het gevorderde voorschot wordt afgewezen omdat de schadeposten in dit stadium onvoldoende zijn onderbouwd.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 15-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:10617
Zaaknummer: C/10/616284 / HA ZA 21-313
Rechters: G.A.F.M. Wouters, M. de Geus en M. Aukema
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bekrachtigt het vonnis waarbij de rechtbank een onafhankelijke vereffenaar heeft benoemd en heeft geconstateerd dat het oordeel van de kantonrechter in een andere procedure in dezelfde nalatenschap gezag van gewijsde heeft.

Verweerders in onderhavige procedure hebben eerder de kantonrechter verzocht de tweede echtgenote [X] van hun overleden vader te ontslaan als executeur in diens nalatenschap. De kantonrechter heeft dit verzoek bij gebrek aan belang afgewezen. De kantonrechter stelde dat als gevolg van de beneficiaire aanvaarding door X in combinatie met het van kracht zijn van de wettelijke verdeling, de ruimschoots toereikend verklaring geen effect sorteert omdat het bepaalde in artikel 4:202 lid 3 BW een afwijking is van artikel 4:202 lid 1 onder a BW, waardoor de laatstgenoemde bepaling niet geldt. De vervolgens door verweerders verzochte benoeming van een onafhankelijke vereffenaar, is door de rechtbank toegewezen. In appèl hiertegen betoogt verzoekster X dat de overweging van de rechtbank dat voornoemd oordeel van de kantonrechter over haar ontslag als executeur, gezag van gewijsde heeft, niet klopt. Het hof is echter met de rechtbank van oordeel dat aan genoemde overwegingen van de kantonrechter wél gezag van gewijsde toekomt. Op grond van (een analogische toepassing van) artikel 236 Rv komt gezag van gewijsde toe aan beslissingen aangaande de rechtsbetrekking in geschil die zijn vervat in een in kracht van gewijsde gegane beschikking. Vast staat dat er geen hoger beroep is ingesteld tegen de beschikking van de kantonrechter, zodat de beschikking in kracht van gewijsde is gegaan. Daarmee resteert uitsluitend de vraag of sprake is van de rechtsbetrekking in geschil. Bij de ‘rechtsbetrekking in geschil’ draait het om de rechtsverhouding tussen partijen, voor zover aan de orde gesteld in het processuele debat. Hier is dat de verdeling van de nalatenschap tussen de drie erfgenamen. De kantonrechter heeft een beslissing genomen die noodzakelijk is om de rechtsverhouding tussen partijen te bepalen, en een oordeel gegeven over de vraag door wie de verdeling van de nalatenschap ter hand genomen moet worden. De kantonrechter heeft immers geoordeeld dat door de beneficiaire aanvaarding door X, ook al had zij een 'ruimschootsverklaring' afgelegd, haar taak als executeur van rechtswege was geëindigd. Daarmee waren alle erfgenamen gezamenlijk vereffenaar geworden en was het verzoek om X te ontslaan van haar taken als executeur achterhaald. Dat oordeel is dragend voor de beslissing die door de kantonrechter is genomen.

Daarbij is het niet van belang dat die beslissingen niet zijn neergelegd in het dictum, maar (zoals hier) enkel deel uitmaken van de dragende overwegingen die tot dat dictum leiden| ook die dragende overwegingen krijgen gezag van gewijsde als (zoals hier) aan de overige voorwaarden is voldaan. Voor zover X heeft betoogd dat de kantonrechter – met haar overweging dat de taak van de executeur van rechtswege is geëindigd en de nalatenschap vereffend moet worden – een verrassingsbeslissing heeft gegeven en partijen niet hebben gedebatteerd over die vraag, faalt dat standpunt. X had tegen die beschikking immers hoger beroep kunnen instellen. Weliswaar strekte het dictum tot afwijzing van de verzoeken van verweerders. In zoverre kreeg X in die procedure wat zij wilde. Die afwijzende beslissing steunde echter op een beoordeling van de kantonrechter van de rechtsverhouding tussen partijen. Die dragende overwegingen kregen ook gezag van gewijsde. De omstandigheid dat die overwegingen voor X ongewenst waren en tevens dragend voor het dictum maken dat X, anders dan zij heeft gesteld, daartegen hoger beroep had kunnen en kennelijk ook behoren in te stellen. Door dat na te laten heeft die vaststelling van de rechtsverhouding door de kantonrechter een voor X onaantastbaar karakter gekregen dat ook in het thans voorliggende geschil tot uitgangspunt strekt. Een ander oordeel zou onvoldoende verenigbaar zijn met de rechtszekerheid.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 13-11-2023
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:9534
Zaaknummer: 200.327.368/01
Rechters: I. Tubben, G. van Rijssen en E.F. Groot
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nu er na afwikkeling van de nalatenschap enkel nog een positief saldo resteert, is er geen reden de verdeling daarvan nog langer uit te stellen.

Partijen in deze zaak zijn de kinderen van X en Y. Y is overleden in 2005 en krachtens zijn ouderlijke boedelverdeling hebben de kinderen een vordering op hun moeder X. Begin 2021 is het vermogen van X onder bewind gesteld. Enkele maanden daarna is X overleden, met achterlating van partijen als haar erfgenamen, ieder voor een gelijk 1/5e deel. Uitgaand van een door een notaris opgestelde specificatie bedraagt het positieve saldo van de nalatenschap circa € 400.000. Dit bedrag staat bij de notaris in depot. Als eerste overweegt de rechtbank dat zij bevoegd is om van de zaak kennis te nemen, omdat de moeder op het tijdstip van overlijden haar gewone verblijfplaats in Nederland had. Gelet op deze woonplaats moet dit geschil worden beslecht door middel van toepassing van Nederlands recht. Daarna stelt de rechtbank vast dat het in deze zaak draait om de vraag hoe de nalatenschap moet worden verdeeld. Volgens de rechtbank geldt als uitgangspunt dat wanneer de afwikkeling van de nalatenschap voor het overige is afgerond, partijen er recht op hebben dat de gemeenschap onder hen wordt verdeeld. Gebleken is dat de nalatenschap thans enkel uit een positief banksaldo bestaat. De schuldeisers zijn betaald en niet aannemelijk is geworden dat rekening moet worden gehouden met andere vermogensbestanddelen waarvan de waarde in de verdeling tussen partijen moet worden betrokken. De nalatenschap is zodanig afgewikkeld dat deze voor verdeling onder de erfgenamen vatbaar is. Er is ook verder geen reden de verdeling tussen partijen nog langer uit te stellen. De behoefte bij een van partijen om ter vaststelling van de omvang van de nalatenschap over nadere informatie of bescheiden te beschikken, is geen aanleiding voor verder uitstel. Nu de nalatenschap tussen partijen moet worden verdeeld, stelt de rechtbank de omvang van het te verdelen saldo vast en voor welk breukdeel dit aan de partijen afzonderlijk toekomt.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 19-04-2023
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:3559

Zaaknummer: C/15/327667 / HA ZA 22-281
Rechters: M.C. van Rijn
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In afwijking van het daaromtrent in het testament bepaalde kent de kantonrechter aan de na het ontslag van de testamentaire executeurs benoemde professionele executeur een loon toe conform de Recofa-richtlijn.

In de nalatenschappen van erflater en erflaatster heeft de kantonrechter ontslag verleend aan de in het testament aangewezen executeurs, en een professionele opvolgend executeur benoemd. Thans verzoekt die executeur om in afwijking van het testament van erflaters (waarin was bepaald dat de executeur geen loon toekwam) te bepalen dat zijn loon vastgesteld wordt conform de Recofa-richtlijnen en te bepalen dat hij maandelijks declaraties wegens zijn taak als executeur in beide nalatenschappen ten laste van de nalatenschappen in rekening mag brengen. De kantonrechter overweegt dat hij wegens onvoorziene omstandigheden (art. 4:144 lid 3 jo. 4:159 lid 3 BW) de beloning van de executeur anders kan regelen dan in het testament of de wet is bepaald. Onvoorzien wordt ingevuld conform artikel 6:258 BW, zodat van belang is van welke omstandigheden erflaatster en erflater bij het instellen van de executele zijn uitgegaan en of zij – al dan niet stilzwijgend – met het optreden van onvoorziene omstandigheden rekening hebben gehouden. Daarvan is, zo de kantonrechter, sprake in het onderhavige geval, te weten het ontslag van de in het testament benoemde executeurs 'uit de familiesfeer' en de benoeming van een onafhankelijke, professionele executeur. Onder die omstandigheden mag naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de testamentaire bepaling dat de executeur voor zijn werkzaamheden geen loon ontvangt, niet worden verwacht.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 03-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:6134
Zaaknummer: 10602916 \ EZ VERZ 23-361
Rechters: M.M.K.J. Steketee
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Legitimaris verkrijgt als verwachter meer dan zijn legitieme, zodat een aanvullend beroep op de legitieme portie niet aan de orde is.

Erflater A heeft zijn partner B tot enig – bezwaard – erfgenaam benoemd en diens minderjarige zoon X en een zus van erflater tot verwachters benoemd. In haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger doet Z, de moeder van X, een beroep op diens legitieme portie. Z stelt – kort en goed – dat X is onterfd en dat daarin niet wordt berust. De rechtbank constateert dat gedaagde B als partner van erflater erfgenaam is geworden onder ontbindende voorwaarde en dat X en de zus van erflater als verwachters de erfgenamen zijn die na het overlijden van B (opschortende voorwaarde) alsnog erven van A. X was al die tijd dus al erfgenaam, echter onder opschortende voorwaarde van het overlijden van de 'eerste' erfgenaam. Van onterving is dan ook geen sprake, en ook uit het feit dat X op dit moment geen erfbelasting is verschuldigd kan op zichzelf niet worden afgeleid dat hij geen erfgenaam is. Naast het erfgenaamschap resteert X wel een aanvullend beroep op de legitieme portie. In dat kader geldt dat op de legitieme portie van X in aftrek komt de waarde van al hetgeen hij krachtens erfrecht verkrijgt (imputatie). Het breukdeel van X als erfgenaam is drie/vierde gedeelte en dat is – zo de rechtbank – groter dan zijn legitieme portie. In deze situatie leidt de imputatieregeling van artikel 4:71 BW ertoe dat niets resteert zodat de legitieme portie helemaal niet meer aan de orde komt. Ook merkt de rechtbank op dat onweersproken is dat A geen giften heeft gedaan die hebben geleid tot een vermeerdering van de legitimaire massa. En ook overigens heeft de rechtbank geen concrete aanknopingspunten gevonden om aan te nemen dat de legitieme portie een hogere waarde vertegenwoordigt dan wat X als erfgenaam uit de nalatenschap verkrijgt.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 05-04-2023
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:3629
Zaaknummer: C/15/327638 / HA ZA 22-270
Rechters: A.C. Haverkate
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht wijst de verzochte machtiging tegeldemaking gemeenschappelijk nalatenschapsgoed af.

Partijen zijn zus [eiseres] en broer [gedaagde] en mede-erfgenamen van hun in 2015 overleden vader en in 2019 overleden moeder. Uit het huwelijk van de ouders zijn vijf kinderen geboren, van wie thans nog in leven zijn eiseres, gedaagde en hun zuster X. De erflater heeft verder een kind, Y, erkend. Moeder heeft tot haar erfgenamen benoemd eiseres en X. Van de nalatenschappen van erflater en erflaatster maakt deel uit een te Curaçao gelegen woning die wordt bewoond door eiseres en het gezin van gedaagde. Het gerecht wijst de in kort geding door eiseres verzochte machtiging (art. 3:174 BW) te gelde maken van een gemeenschappelijk goed, af. Volgens het gerecht ontbreken de vereiste gewichtige redenen. Van belang voor dat oordeel is o.m. dat de woning thans wordt bewoond door eiseres en het gezin van gedaagde. Dat eiseres dat vanwege problemen tussen partijen een onwenselijke situatie vindt, is daarvoor op zichzelf onvoldoende. Alle betrokkenen wensen immers een einde te maken aan deze situatie en dat kan bereikt worden door verdeling van de nalatenschappen. Verder heeft gedaagde gemotiveerd weersproken dat als gevolg van gebrek aan onderhoud de waarde van de woning steeds verder vermindert.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao
Datum uitspraak: 03-11-2023
ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2023:278
Zaaknummer: CUR202302487
Rechters: M.E.B. de Haseth
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onder oplegging van een dwangsom wordt de executeur veroordeeld inlichtingen te verschaffen aan de onterfde legitimaris.

In haar testament heeft erflaatster haar afstammelingen onterfd en gedaagde X tot enig erfgenaam en executeur benoemd. Eiseres Y heeft in mei 2021 een beroep gedaan op haar legitieme portie en X meerdere keren verzocht om inlichtingen. In oktober 2022 ontving Y van de belastingdienst de aanslag erfbelasting ter hoogte van € 2.963 met daarin vermeld dat de 'totale verkrijging uit de erfenis' € 50.250 bedraagt. In onderhavige procedure vordert Y dat X wordt veroordeeld om een groot aantal stukken af te geven/inlichtingen te verschaffen. De rechtbank meent dat X niet kan worden veroordeeld opgave te doen van de aandelen in een bv, de levensverzekeringen, het contante geld en de vorderingen/restituties van de nalatenschap, omdat X stelt dat daarvan geen sprake is. Het gegeven dat Y vermoedt dat erflaatster bedoelde aandelen hield, doet daaraan niet af. De gevorderde verstrekking van stukken over de inboedel wordt eveneens afgewezen, omdat X betoogt dat geen overzicht of taxatie is gemaakt en de inboedel inmiddels is weggegooid. Wel moeten een aangifte IB en een taxatierapport worden afgegeven. Ook moet opgave worden verstrekt van alle schenkingen/giften en bankafschriften met daarop het saldo op de sterfdag, maar X hoeft niet alle afschriften van de laatste vijf jaar te verstrekken. Bij dit alles ziet de rechtbank aanleiding voor het opleggen van een dwangsom. Het overlijden van erflaatster heeft inmiddels ruim drie jaar geleden plaatsgevonden, zodat X voldoende tijd heeft gehad de nalatenschap in kaart te brengen en daarbij zo nodig hulp in te schakelen. Het betoog van X dat erflaatster niet heeft gewild dat Y een beroep zou doen op haar legitieme portie, doet aan de aanspraak van Y niet af en kan daarom verder in het midden blijven. Op brieven van Y waarin werd gevraagd om inlichtingen (vanaf mei 2021) heeft X in het geheel niet gereageerd. De afhoudende en afwijzende opstelling van X toont juist aan dat Y belang heeft bij het opleggen van een dwangsom.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 08-03-2023
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:11084

Zaaknummer: C/15/334931 / HA ZA 22-753
Rechters: H.A. Pott Hofstede
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na verval erfgenaamschap kan een eventueel verjaarde vordering van erflater op de oud-erfgename niet worden toegerekend aan haar erfdeel.

Na het overlijden van erflater in 2017 en erflaatster in 2020 zijn hun kinderen, eiseres en gedaagde sub 2, in beginsel hun enige erfgenamen. In rechte is vastgesteld (Erf 2023-0125) dat de niet-tijdige nakoming door eiseres van een sublegaat leidde tot verval van de door erflater aan haar toegekende erfstelling en legaat. Daarmee is gedaagde sub 2 enig erfgenaam van erflater. In 2020 is gedaagde sub 1 tot vereffenaar benoemd van beide nalatenschappen. Onderhavige procedure ziet op een door eiseres in 1999 met erflater gesloten leningsovereenkomst. Eiseres vordert een verklaring voor recht dat de uit die overeenkomst voortvloeiende verplichtingen zijn verjaard. Eiseres heeft naast de vereffenaar ook haar broer gedagvaard. In verband met de privatieve procesbevoegdheid van de vereffenaar wordt eiseres niet-ontvankelijk verklaard ter zake van haar vordering jegens haar broer. Vervolgens oordeelt de rechtbank dat eiseres – anders dan de vereffenaar betoogt – wel belang heeft bij haar vordering. Omdat eiseres geen erfgenaam meer is, is er ook geen mogelijkheid meer om, zelfs als deze zou zijn verjaard, de vordering met haar erfdeel te verrekenen(art. 4:228 BW). Daarna beslist de rechtbank dat vordering wél is verjaard voor wat betreft een gedeelte van de te betalen rente, maar bij gebreke aan een voor opeisbaarheid vereiste ingebrekestelling níet voor wat betreft de hoofdsom.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 01-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:5647
Zaaknummer: C/16/531286 / HA ZA 21-795
Rechters: A.F. Hermans
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ongehuwde partner krijgt in Caribische zaak verzorgingsvruchtgebruik op woning.

In deze Caribische zaak oordeelt het gerecht dat eiseres en erflater meer dan tien jaar met elkaar hebben samengewoond als waren zij gehuwd. Ook was sprake van een langdurige en duurzame relatie waarbij in dezelfde mate sprake was financiële en emotionele afhankelijkheid als bij een getrouwd stel. Het gerecht heeft dan ook geen twijfel omtrent het bestaan van lotsverbondenheid en wederzijdse verzorging tussen eiseres en erflater. Ook staat vast dat eiseres geen ander onderdak heeft op Curaçao .Het gerecht acht de in artikel 4:30b lid 1 BWC bedoelde gelijkstelling van eiseres met een echtgenote van erflater redelijk en geboden en kent haar het levenslang vruchtgebruik toe als bedoeld in artikel 4:29 BW op de tot de nalatenschap van behorende woning.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao
Datum uitspraak: 13-11-2023
ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2023:288
Zaaknummer: CUR202102551
Rechters: O. Nijhuis
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat niet alle erfgenamen bekend zijn en de vaste lasten met betrekking tot de nalatenschapswoning doorlopen, benoemt de rechtbank zonder de andere erven te horen op verzoek van twee van hen een vereffenaar.

Erflater is ongehuwd en zonder achterlating van afstammelingen overleden. Erflater heeft niet over zijn nalatenschap beschikt. Op verzoek van een neef en nicht heeft notaris X onderzoek gedaan naar de mogelijke erfgenamen, en een deel daarvan achterhaald. Als gemachtigde van de neef en nicht verzoekt X om tot vereffenaar te worden benoemd. Reden is dat de tot de nalatenschap behorende woning is belast met een recht van hypotheek, het onbekend is of de aan de woning verbonden lasten en verplichtingen worden voldaan en er op de bankrekeningen onvoldoende vermogen staat om die lasten en verplichtingen te kunnen voldoen. Ook is leegstand niet in het belang van de nalatenschap. De rechtbank constateert dat onbekend is wie alle erfgenamen zijn, zodat de neef en de nicht de nalatenschap van erflater niet samen met de andere erfgenamen kunnen beheren. Er is daarom ook voldoende belang om een vereffenaar te benoemen die het beheer van de nalatenschap op zich neemt. De rechtbank kiest ervoor om de inmiddels in beeld gebrachte erfgenamen niet te horen over het verzoek, omdat het gelet op de woning van erflater van belang is om snel een vereffenaar te benoemen. Een vereffenaar moet het beheer van de woning op zich nemen en kan tot verkoop van de woning overgaan. Dit is in belang van de nalatenschap, omdat langere leegstand van de woning niet alleen tot een lagere opbrengst kan leiden, maar ook tot inbraak en vandalisme. Gelet op het feit dat naast de neef en nicht de andere erfgenamen de nalatenschap nog niet zijn gaan beheren, ziet de rechtbank in het niet horen van deze erfgenamen geen bezwaren. De rechtbank benoemt X tot vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 02-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:10906
Zaaknummer: C/10/667638 / HA RK 23-1036
Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aan tweede echtgenote in privé toekomende uitkering uit levensverzekering die is gebruikt ter aflossing van een hypotheek op een tot de huwelijksgemeenschap behorende woning, behoort niet tot erflaters nalatenschap en vergroot de vorderingen van de kinderen niet.

Deze zaak betreft een geschil tussen de tweede echtgenote [X] van erflater en diens (stief)kinderen over de omvang van de geldvorderingen uit hoofde van de wettelijke verdeling. In essentie is twistpunt of rekening moet worden gehouden met een aan X (in privé) toekomende uitkering uit levensverzekering. Die uitkering is gebruikt ter aflossing van een hypothecaire schuld op een woning die behoort tot de tussen erflater en X bestaande huwelijksgemeenschap. De kantonrechter heeft de geldvorderingen van de vier (stief)kinderen vastgesteld en onder meer geoordeeld dat de uitkering aan X toekomt, en dat die uitkering daarom niet in de nalatenschap van de erflater valt en dus niet van invloed is op de omvang van de geldvordering van de (stief)kinderen. Het hof heeft dit oordeel vernietigd. In cassatie overweegt de Hoge Raad dat het hof kennelijk tot uitgangspunt nam dat de tot uitkering komende levensverzekering toekwam aan X en in haar privévermogen viel. Dit betekent – zo de Hoge Raad – dat deze uitkering niet in de nalatenschap van de erflater valt en (anders het hof meende) niet van (positieve) invloed is op de omvang van de geldvorderingen van de (stief)kinderen uit hoofde van artikel 4:13 lid 3 BW. De betaling door de verzekeraar van de uitkering aan de bank heeft dan ook plaatsgevonden ten laste van het privévermogen van X. Die betaling kwam in mindering op een hypothecaire schuld die voor de helft tot de nalatenschap behoort. Anders dan het hof meent, wordt dit volgens de Hoge Raad (zonder nadere motivering) niet anders door de feiten en omstandigheden in deze casus (zoals genoemd door het hof in r.o. 6.5.5- 6.5.7 en die er sterk verkort op neerkomen dat met de uitbetaling aan de geldverstrekker een eigen verplichting van X jegens deze geldverstrekker is ingelost).

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 24-11-2023
ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1632
Zaaknummer: 22/04938
Rechters: G. de Groot, T.H. den Tanja-van Broek, S.J. Schaafsma, G.C. Makkink en K. Teuben
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel absolute zekerheid hierover ontbreekt, neemt de rechtbank aan dat erflater een bedrag heeft geschonken en betrekt zij dit bedrag in de berekening van de legitieme portie.

Onderhavige uitspraak betreft een geschil over de omvang van de legitieme portie in een nalatenschap. Wat deze uitspraak noemenswaardig maakt, is de overweging van de rechtbank dat uit de getuigenverklaringen niet met absolute zekerheid te concluderen valt dat X € 15.000 geschonken heeft gekregen van haar vader/erflater. Maar, zo de rechtbank, absolute zekerheid is in het civiele proces niet de maatstaf. De rechtbank leidt uit de getuigenverklaringen met een redelijke mate van waarschijnlijkheid af dat X € 15.000 geschonken heeft gekregen. Dit betekent dat € 15.000 moet worden opgeteld bij de legitimaire massa en vervolgens – als ontvangen schenking door X – weer van de legitieme van X moet worden afgetrokken. Vervolgens berekent de rechtbank de legitieme portie.

Instantie: Rechtbank Overijssel
Datum uitspraak: 22-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:4746
Zaaknummer: C/08/283360 / HA ZA 22-245
Rechters: A.E. Zweers
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mede om de door erflaatster verkochte woning te kunnen leveren benoemt de rechtbank een vereffenaar in een nalatenschap met vooralsnog onbekende erfgenamen.

De tot de nalatenschap van erflaatster behorende woning is nog tijdens haar leven door erflaatster verkocht. De levering is gepland voor december 2023. Het is op dit moment onbekend wie de erfgenamen van erflaatster zijn. Verzoekster verzoekt de rechtbank een vereffenaar te benoemen. Verzoekster was tijdens leven de bewindvoerder over het vermogen van erflaatster. Zij is in die hoedanigheid belanghebbende bij het verzoek. Het bewind over de goederen van erflaatster is door het overlijden van erflaatster weliswaar beëindigd, maar verzoekster blijft op grond van artikel 1:448 lid 3 BW verplicht om al datgene te doen, wat niet zonder nadeel van rechthebbende kan worden uitgesteld, totdat degene die na hem tot het beheer van de goederen bevoegd is, dit heeft aanvaard. Ook moet nog rekening en verantwoording worden afgelegd. Volgens de rechtbank is daarmee aan artikel 4:204 lid 1 onder a BW voldaan. De rechtbank wijst het verzoek toe. Dit is in het belang van de nalatenschap, want de vereffenaar kan ervoor zorgen dat de woning geleverd wordt aan de koper en dat de schuldeisers van de nalatenschap (waaronder de kinderen van de vooroverleden echtgenoot van erflaatster) betaald worden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 17-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:10908
Zaaknummer: C/10/668540 / HA RK 23-1089
Rechters: C. van Steenderen-Koornneef
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof schorst de uitvoerbaarheid bij voorraad niet van het vonnis in eerste aanleg waarbij appellante is veroordeeld tot terugbetaling van een nietige schenking.

Partijen twisten in deze procedure over de vraag of appellante X rechtsgeldig geld geschonken heeft gekregen (€ 75.000) en geld heeft geleend (€ 36.000) van A, de inmiddels overleden vader van Y. Y is enig erfgenaam en executeur/afwikkelingsbewindvoerder in de nalatenschap van A. In eerste aanleg heeft de rechtbank (in conventie) bij uitvoerbaar bij voorraad verklaard vonnis voor recht verklaard dat de schenking nietig is. X is veroordeeld tot terugbetaling van het geschonken bedrag. De vordering met betrekking tot de geldlening heeft de rechtbank afgewezen. Y heeft in hoger beroep ook een incidentele vordering tot schorsing van de uitvoerbaarheid bij voorraad van dit vonnis ingesteld. Het hof wijst de schorsingsvordering af. Het hof overweegt dat hoger beroep niet afdoet aan de uitvoerbaarheid bij voorraad. Wel kan het hof de uitvoerbaarheid schorsen als het belang van de veroordeelde partij bij behoud van de bestaande toestand zwaarder weegt dan het belang van de wederpartij bij uitvoering van het vonnis. Als blijkt dat de beslissing van de rechtbank op een kennelijke misslag berust, kan het hof daaraan gevolgen voor de uitvoerbaarheid verbinden. Dit laatste is door X niet gesteld, zodat het hof overgaat tot de belangenafweging. Het hof gaat ervan uit dat X € 75.00 in contanten heeft ontvangen. X heeft onvoldoende onderbouwd dat aan haar zijde sprake is van een onmogelijkheid te betalen en dat er door executie van het vonnis een noodsituatie zal ontstaan. Ook wegen de door X gestelde persoonlijke omstandigheden niet zwaarder dan het belang van Y bij de mogelijkheid tot onmiddellijke tenuitvoerlegging van het vonnis. X heeft ook niet gesteld dat executie van het vonnis misbruik van recht zou opleveren.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 07-11-2023
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:9425
Zaaknummer: 200.328.663
Rechters: R. Prakke-Nieuwenhuizen, D.M.I. de Waele en C.M.E. Lagarde
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In hoger beroep oordeelt hof dat uitvaartondernemer heeft voldaan aan voorwaarden van artikel 6:230l BW en veroordeelt de opdrachtgever de uitvaartfactuur te voldoen.

In geschil is of X opdracht heeft gegeven aan uitvaartverzorger Y om de uitvaart van de moeder van X te verzorgen. In eerste aanleg is deze vordering afgewezen omdat sprake was van een overeenkomst tussen een handelaar (uitvaartondernemer Y) en een consument (geïntimeerde X) en Y niet aan de vereiste precontractuele informatieplichten zou hebben voldaan. In appèl oordeelt het hof dat uit de overgelegde opdrachtbevestiging, algemene voorwaarden en aanneemformulier blijkt dat Y aan X informatie heeft verstrekt over de voornaamste kenmerken van de overeengekomen dienst. De identiteit van Y, waaronder haar handelsnaam, haar kantooradres en telefoonnummer, blijkt uit het aanneemformulier, evenals de afspraken die zijn gemaakt over de totale prijs van de uitvaartverzorging. De informatie over de wijze van betaling, de termijn waarbinnen Y zich verbindt de dienst te verlenen en het beleid van Y inzake klachtenbehandeling staan voldoende duidelijk omschreven in de overgelegde opdrachtbevestiging, algemene voorwaarden en aanneemformulier. Daarmee is gebleken dat Y opdrachtgever X voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst conform artikel 6:230l BW duidelijk en begrijpelijk heeft geïnformeerd over de voorwaarden waaronder Y de uitvaart zou verzorgen. De vordering tot betaling van de factuur wordt alsnog toegewezen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 24-10-2023
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2716
Zaaknummer: overige
Rechters: I.A. Haanappel-van der Burg, A.S. Arnold en R.L. de Graaff
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gezamenlijk vereffening lukt niet en dus benoemt de rechtbank op verzoek van erfgenaam een vereffenaar.

De drie erfgenamen van erflaatster hebben haar nalatenschap beneficiair aanvaard. Het lukt hen niet om de nalatenschap samen te vereffenen. Nadat door twee van hen aanvankelijk het standpunt werd ingenomen dat het verzoek van de derde erfgenaam tot benoeming van X tot vereffenaar moest worden afgewezen, zijn partijen het ter zitting eens geworden over de persoon van de te benoemen vereffenaar. Omdat aan alle voorwaarden van artikel 4:203 lid 1 BW is voldaan, benoemt de rechtbank deze persoon tot vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 07-11-2023
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:10907
Zaaknummer: C/10/661675 / HA RK 23-683
Rechters: C. van Steenderen-Koornneef
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt de omvang van nog openstaande en door erflaatster aan dochter verstrekte leningen vast. Tevens was de studiebijdrage de voldoening van een niet aan inbreng onderworpen natuurlijke verbintenis.

Partijen zijn zussen en erfgenamen in de nalatenschap van hun in 2019 overleden moeder. Een van hen [gedaagde 1] en haar partner hadden in het verleden meerdere geldleningen bij erflaatster lopen en hadden achterstanden in hun rentebetalingen. De rechtbank constateert dat erflaatster geen afstand heeft gedaan van haar vorderingen ter zake en stelt vervolgens de omvang van de nog openstaande leningen en rente vast. Na dit alles is de omvang en samenstelling van de nalatenschap bekend. In geschil is verder nog of door erflaatster betaalde studiebijdragen schenkingen waren. Ter zitting stelt eiseres dat de studiebijdragen zijn gedaan ter voldoening van een natuurlijke verbintenis. Volgens de rechtbank rechtvaardigen de feiten inderdaad die conclusie en dus is de voldoening daarvan geen schenking hetgeen betekent dat de ontvangen studiebijdragen niet hoeven te worden ingebracht. Daarna stelt de rechtbank de wijze van verdeling vast.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 30-08-2023
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:8999
Zaaknummer: C/15/331835 / HA ZA 22-566
Rechters: M.C. van Rijn
Wetsartikelen: